

ХИЉАДУГОДИШЊИЦА КРШТЕЊА РУСИЈЕ (988—1988)

Према древном предању, Свети Апостол Андреј Првозвани био је први који је вршио дело евангелизације на тлу које ће касније бити Русија.

Требало је, међутим, чекати скоро десет векова да би Русија постала хришћанска. У 9. веку су народи Јужних Словена, Бугари и Срби, били хришћанизовани од Свете Браће Кирила и Методија и њихових ученика, који су створили словенско писмо и превели на старословенски језик (који ће постати словенски, литургијски језик свих Словенских православних Цркава до наши дана) Јеванђеља и литургијске текстове. Северни и Источни Словени имали су, у почетку, за своје кнежеве Варјаге, међу којима је први био Рјурик, и они су засновали прве кнежевине у Русији, најпре у Новгороду а затим у Кијеву, око којих су се објединила Руска племена.

Свети кнез Владимир, унук мудре Руске кнегиње Олге, која је постала хришћанка 954. године посећујући Цариград, пре него што се покрестио био је пагански кнез над Русима, и био је груб и бруталан, али државник од способности и човек виталности. Позван од Византијског цара из Константинопоља (Василија II) да му пружи војну помоћ, Владимир је за узврат затражио руку византијске принцезе Ане, сестре императора Василија II. Овај уговор и сарадња са Византијем донела је и Владимирово обраћење у Хришћанство.

Стари руски Летопис говори да је Владимир упутио своје посланике у свет да испитају различите религије Истока и Запада: Ислам, Јудејство и Хришћанство.

Долазећи у Цариград и присуствујући Светој Литургији у цркви Свете Софије, Владимирови изасланици доживели су неописиву радост и лепоту: „Ми више нисмо знали да ли смо на небу или земљи. Нема на земљи такве лепоте, таквога сјаја који би се упоредио са овим, и ми немамо речи да то опишемо: ми смо знамо да је тамо Бог био присутан међу нама“. Искуство лепоте, то јест доживљај Бога присутнога међу људима, то је био пресудни аргуменат за Русе. Владимир се крстио и затим се крстио сав његов народ, у водама Дњепра 988. године.

Крштењем се Владимир потпуно променио. Он наређује да се одбаце сви пагански богови рушећи њихове идоле — *кумуре (исџукане, балване)*; затим подиже хришћанске цркве, оснива школе високог нивоа, укида смртну казну, помаже сиромашне и потребите. Он надаље остаје пример владара и слика доброг, гостопримљивог, племенитог љубитеља Христа, једном речју — хришћански Светитељ.

Његово наслеђе на Руској кнежевини у Кијеву није било мирно: два прва руска Светитеља били су уствари његови синови — побожни принчеви Борис и Гљѣб, невинне мученичке жртве братоубилачке борбе.

Ипак, власт у Русији стабилизовала се под влашћу кнеза Јарослава Мудрог, једнога од синова Владимирових, који је дао прве писане законе Русији. Његов углед био је велики: међу својим савезницима преко својих кћери постаје таст неколико европских династија, и конкретно француске династије. Његова кћи Ана удата је у Ремс 1051. године за Хенрика I, унука Хуга Капета. Живела је у замку Сенлију и родила је сина Филипа, а по смрти француског краља Ана је била владарка Француске. Године 1060. она је у Сенлију основала велики манастир Св. Винцента и папа Никола II ју је хвалио за њену хришћанску љубав.

Новорађајуће се Руско Хришћанство имало је свој први центар духовности у Кијевско-Печарској Лаври, где су Свети Антоније и Свети Теодосије основали руско монаштво.

У 13. веку развој Руске државе био је заустављен најездом Татара. Русија је претрпела монголски јарам током два века и тако је служила као жртвено јагње за осталу Европу.

Током овог тешког периода, Црква је била душа поновног уједињења Руског народа. Ово обједињење је било око Москве, новог центра државе и културе руске. Лик Св. Сергија Радоњешког (+ 1392) светлео је у ово време. Основавши знамениту Лавру Свете Тројице у Загорску, он је био духовна глава читавог низа монаха, који су у 15. и 16. веку представљали *Свајатују Рус*.

Блажени Андреј Рубљов, најпознатији сликар руских икона и фресака, живео је управо у доба Светог Сергија и можда га јелично познавао. Руска је Црква признала светост многим иконописцима: први од њих био је Алипије, монах Лавре Кијевско-Печерске у 12. веку. Светим је признат и Андреј Рубљов.

У 20. веку отац Павле Флоренски је написао: „Од свих философских доказа о постојању Бога, најверљивији је онај који није ни споменут у уџбеницима, а он се може овако изразити: 'Постоји Тројица Рубљова, дакле постоји Бог'“.

После пада Цариграда 1453. г. Русија је постала главна православна снага у свету. Она је добила своју канонску независност и 1589. своју Патријаршију.

Немири и раскол у 17. веку и реформе Петра Великог, ослабиле су Руску Цркву у 18. веку. Обнова долази у 19. веку са појавом руских старца (= духовних отаца), међу којима су Пајсије Величковски, Св. Серафим Саровски, Амвросије из Оптине пустиње и други.

У 20. веку Русија је доживела страшну катастрофу большевичке револуције. Безбројни су верни који су поднели мучеништво за веру Христову, то су Нови Мученици.

Услед Револуције, милиони Руса расејали су се по свету. Они су се увек обједињавали око једне Цркве и никада нису прекидали однос са руском православном културом. Шта више, они су осигуравали теолошки континуитет током ових тешких година за Руску Цркву и Западу су пружили универзално сведочење о Православљу. Тако су, напр. Теолошки институт Светог Сергија у Паризу и Академија Св. Владимира у Њујорку образовали генерације православних теолога, на стотине свештеника, низ Епископа и једнога Патријарха.

Зато се ове 1988. године догађај хиљадугодишњице Крштења Русије празнује и прославља и у Русији и далеко ван њених граница, по целој Европи, посебно у Француској, затим у Америци, Аустралији и у читавом свету, где је Руска Дијаспора имала свој хришћански утицај и значење, кроз богослужење, теологију, иконе и песме.